

Polityka edukacyjna i programy edukacyjne Unii Europejskiej

★ ★ *Czy w Unii Europejskiej obowiązuje jednolity system edukacyjny?*

Unia Europejska nie tworzy jednolitego systemu edukacji. Jej działania w tym zakresie polegają jedynie na organizowaniu podstaw współpracy oraz wymiany doświadczeń. Wspólnoty nie ingerują w systemy edukacyjne państw członkowskich. Każde państwo samo ustala jak będą kształceni jego obywatele. Polityka edukacyjna Unii Europejskiej jest regulowana Traktatem z Maastricht w art. 126, 127, 308, na podstawie których za cel polityki edukacyjnej przyjmuje się:

- upowszechnianie wśród młodzieży poczucia integracji europejskiej,
- nauczanie języków państw członkowskich,
- popieranie wymiany studentów i nauczycieli,
- rozwiązanie problemu uznawania dyplomów i okresów studiów.

Cele te zrealizowane mają zostać poprzez wspieranie współpracy w dziedzinie edukacji, ale decydowanie o tym, co i w jaki sposób nauczać pozostawione jest państwom członkowskim. Sposobem wspierania współpracy w tym zakresie są programy edukacyjne Unii Europejskiej.

★ ★ *W jaki sposób Unia Europejska wspiera edukację w krajach członkowskich?*

Programy edukacyjne Unii Europejskiej wspierają chęć zdobywania wiedzy i podwyższania poziomu kształcenia. Podstawowym założeniem programów edukacyjnych jest tworzenie poprzez edukację „Europy bez granic i barier”. Programy te umożliwiają międzynarodową współpracę również polskim szkołom, dając tym samym szansę poznania nowych rozwiązań, które można zastosować w nauczaniu. Działania Wspólnot w omawianym obszarze to przede wszystkim wspólnotowe programy takie jak: Socrates (a w jego ramach takie programy jak: Comenius, Erasmus, Grundtvig, Lingua, Minerva), Leonardo da Vinci, Młodzież oraz Tempus.

Polityka edukacyjna i programy edukacyjne Unii Europejskiej

★[★] *Które z programów edukacyjnych Unii Europejskiej dostępne są dla Polski?*

Programy otwarte dla Polski to: Socrates, Młodzież, Leonardo da Vinci.

SOCRATES

Polska przystąpiła do programu Socrates w marcu 1998. Zadaniem programu jest rozszerzanie współpracy europejskiej w dziedzinie edukacji. Obejmuje on współpracę dzieci, młodzieży i dorosłych. Celem programu jest poprawa jakości edukacji poprzez rozwój nauczania języków krajów UE, a także współpracę studentów i kadry akademickiej. Dzięki takim działaniom mają oni możliwość poznania metody nauczania w krajach europejskich.

Osiągnięcie tego możliwe jest poprzez:

- wyjazdy na studia,
- rozwój nowych technologii w dziedzinie informacji i komunikacji,
- naukę języków obcych,
- projekty pilotażowe.

Program Socrates składa się z kilku podstawowych części:

- **COMENIUS** – jest realizowany na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych i szkół średnich wszystkich typów. Promuje hasło „Europa w szkole”. Jest nastawiony na zawieranie porozumień przez szkoły z różnych krajów europejskich w celu opracowywania wspólnych programów nauczania. Wspiera on te działania, które mają na celu podniesienie poziomu kształcenia. Pomaga uczniom i nauczycielom w kształtowaniu poczucia przynależności do społeczności europejskiej poprzez:
 - wspieranie międzynarodowej współpracy oraz wymiany między szkołami,
 - zachęcanie do nauki języków obcych.

W każdym województwie działają wojewódzcy koordynatorzy Programu Socrates Comenius. Udzielają oni podstawowych informacji na temat tego programu.

Polityka edukacyjna i programy edukacyjne Unii Europejskiej

- ERASMUS – polega na współpracy między wyższymi uczelniami z państw europejskich. Przyjmuje przede wszystkim formę wymiany studentów i nauczycieli akademickich oraz stypendia dla studentów. Reguluje również problem zaliczania okresu studiów, odbytego w innym kraju oraz wspólne opracowywania programów nauczania.
- GRUNDTVIG – polega na współpracy europejskiej między instytucjami, które prowadzą kształcenie dorosłych. Jest adresowany do osób, które niezależnie od wieku zamierzają zdobyć wiedzę, zwiększając tym samym szansę na znalezienie zatrudnienia.
- MINERVA – skierowana jest do osób korzystających z kształcenia otwartego i kształcenia na odległość. Celem jest zachęcanie do wykorzystania w nauczaniu nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych jak internet.
- LINGUA – ma na celu podnoszenie znajomości języków obcych poprzez ułatwienie dostępu do nauki języków obcych w ramach tzw. kształcenia ustawicznego.

LEONARDO DA VINCI

Polska od marca 1998 roku uczestniczy w programie Leonardo da Vinci. Program jest przeznaczony wyłącznie dla instytucji zajmujących się rozwojem kształcenia zawodowego. Są to: szkoły zawodowe, uczelnie, przedsiębiorstwa oraz władze publiczne. Głównym celem programu jest troska o poziom kształcenia zawodowego. Program nastawiony jest na zdobywanie przez studentów praktycznej wiedzy. Działania w ramach tego programu polegają na:

- przygotowaniu do potrzeb rynku pracy, poprzez prowadzenie doradztwa zawodowego,
- organizowaniu szkolenia i praktyki zawodowej,
- wspieraniu współpracy uczelni z przedsiębiorstwami.

Podstawowym założeniem programu jest stworzenie europejskiego standardu w edukacji i kształceniu zawodowym. W ramach programu realizowane są trzy rodzaje projektów:

Polityka edukacyjna i programy edukacyjne Unii Europejskiej

- Projekty pilotażowe – w ramach tej kategorii działań wsparcie finansowe mogą uzyskać organizujący praktyki, a także zajmujący się doradztwem zawodowym. Projekty pilotażowe tworzone są dla poprawy jakości kształcenia. Mają również na celu doradztwo zawodowe.
- Projekty wymian i staży – skierowane do osób uczących się oraz biorących udział w kształceniu ustawicznym. Celem jest zachęcanie do zdobywania doświadczeń poprzez łączenie teorii z praktyką oraz jednoczesna poprawa znajomości języka. W praktyce mogą być realizowane w formie międzynarodowych staży i wymian.
- Badania i analizy – w tym zakresie program oferuje dofinansowanie opracowań badawczych.

PROGRAM MŁODZIEŻ

Zajmuje się pozaszkolną, nieformalną edukacją młodych ludzi. Adresowany jest do młodzieży w wieku 15-25 lat oraz osób, które z nią pracują. W ramach programu można się starać o uzyskanie dofinansowania na działalność pozaszkolną, nie związaną z nauczaniem szkolnym czy akademickim. Głównym celem tego programu jest uczenie i zachęcanie młodych ludzi do aktywnych działań, ograniczających takie zjawiska, jak rasizm i nietolerancja. Program MŁODZIEŻ realizowany jest poprzez dofinansowywanie konkretnych projektów, działań mających określone cele i ramy czasowe. Program obejmuje następujące działania:

- **Młodzież dla Europy** – działania w tym zakresie obejmują wymianę młodych ludzi w obrębie Wspólnoty, aby w ten sposób zapoznać ich z istniejącymi różnicami kulturowymi i społecznymi.
- **Wolontariat Europejski** – w ramach projektu młodzi ludzie prowadzą nieodpłatnie w innym państwie pewną działalność np. społeczną, a jednocześnie mają możliwość poznania innych krajów.
- **Inicjatywa Młodych** – w tym zakresie zachęca się młodych ludzi do wykorzystywania doświadczenia zdobytego np. w ramach wolontariatu i podejmowania podobnych działań na szczeblu lokalnym, regionalnym, czy europejskim.

